

Oponentský posudok bakalárskej práce Terezy Cajthamlovej
„Komunikace v edukačních televizních pořadech pro děti“

Cieľom bakalárskej práce bola analýza verbálnej komunikácie na vzorke TV programov orientovaných na detského diváka vo veku 4-8 rokov, s ohľadom na ich jazykové a komunikačné schopnosti. Konkrétne, pozornosť autorky smerovala na špecifiká lexika, frazémov, intertextuality, štylizáciu prejavu jednotlivých hovorcov a na spôsob naväzovanie kontaktu medzi participantami komunikačnej situácie. Autorka vyhodnotila subjektívny popis limitovanej vzorky dvoch typov programov v ČT :D tak, že programy nie vždy rešpektujú vývinovú úroveň cieľného diváka. Tento fakt vysvetľuje tým, „že tvůrci pořadů předpokládají přítomnost dospělých spolu s dětmi u televize.“

Silnou stránkou práce vidím záber teoretického ukotvenia komunikácie v edukačných mediálnych programoch pre deti, počínajúc širokým poňatím komunikácie a postupným zužovaním na komunikáciu v televíznom vysielaní pre deti. Oceňujem čitateľnosť manuskriptu, predovšetkým však logické zhrnutie kapitol v ich závere. Text je tak logicky koncipovaný a prehľadne členený.

Moje otázky a výhrady z hľadiska konceptuálneho uchopenia a argumentácie sú nasledovné:

1. Čo motivovalo štúdium tejto problematiky, ako i výber konkrétnych programov? Autorka tiež nezdôvodňuje, prečo sa analýza programov zameriava práve na limitovaný rozsah popisovaných javov.
2. V teoretickej časti práce vidím povrchné uchopenie vývinových aspektov porozumenia reči, predovšetkým aspekty sociálneho porozumenia, kognitívnych a emočných schopností detí týchto vekových skupín. Komunikačná agenda médií odráža vývojové limitácie mladých divákov, či už v pozitívnom či v negatívnom smere. Interpretácia zámeru hovorca vyžaduje schopnosti poza použité vyjadrovacie prostriedky.
3. Vygotského teória zóny najbližšieho vývoja je vysoko relevantná a mohla by byť silnejšie uchopená, ideálne tiež referovaná v chýbajúcej kapitole diskusie zhromaždených pozorovaní.
4. Nie je pravidlom, že by referencia k existujúcej literatúre zhrňovala zozbierané poznatky, a už vobec nie že by vytyčovala slabiny či medzery v súčasnej odbornej literatúre na túto tému.
5. Je „vývojová úroveň detského diváka“ homogénna kategória? Ak nie, čo z toho vyplýva pre tvorcov programov pre deti?
6. Hoci oceňujem úroveň transkripčného zápisu autorky, ponúkaná analýza sa javí ako veľmi subjektívne navodená, neopierajúca sa o žiadne iné metodologické prístupy použité v odbornej literatúre. Domnieva sa autorka, že výsledky takéhoto popisu by boli jednoducho replikovateľné?
7. Nie je cieľom kvalitnej edukácie práve poskytnutie úrovne málo nad vývinovú úroveň schopností cieľovej skupiny študentov?
8. Ako inak sa dá vysvetliť úroveň ponad komunikačné schopnosti detí než len predpokladom prítomnosti dospelých pri sledovaní TV?
9. Najväčšou limitáciou práce však vidím chýbajúcu diskusiu nad získanými pozorovaniami či interpretáciou autorky. Prepojenie teoretickej a praktickej časti manuskriptu vyžaduje schopnosti syntézy, ktorá v momentálnej verzii práce chýba.

Zhrnutie: Téma bakalárskej práce Terezy Cajthamlovej je zaujímavá a práca je logicky

členená a zrozumiteľná. Autorka prejavila dobrú schopnosť analýzy limitovaného záberu limitovanej vzorky detských edukačných programov, avšak jej syntéza pozorovaní v kontexte komunikačných teórií značne zaostáva.

K obhajobe prácu doporučujem. V prípade úspešnej obhajoby navrhujem hodnotenie "dobrý."

V Prahe dňa 2.9.2015

Eva Filippová, Ph.D.